

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ПОПУЛЯРИЗАТОР ЗНАНЬ З МЕДИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Г.Л. Демочко

*Харківський національний медичний університет
Центр медичного краєзнавства*

Популяризація краєзнавчих знань сьогодні вкрай важлива для патріотичного виховання молодого покоління. Провідне місце у їх розповсюдженні належить бібліотекам, які працюють із студентством – дуже уразливим і специфічним прошарком українського населення.

Згідно із специфіки Харківського медичного університету основна увага тут приділяється професійно орієнтованим курсам, однак не останнє місце поряд з медичними науками займають і суспільствознавчі дисципліни, які формують і виховують майбутнього громадянина, патріота нашої держави. Для студентів першого року навчання запропоновано курс за вибором «Краєзнавство», у якому чільне місце посідає медико-краєзнавча складова. П'ятдесят відсотків навчального часу згідно з робочою програмою курсу відводиться на вивчення медичного краєзнавства – історії медицини, охорони здоров'я та фармації Харківщини у ретроспективі та сьогоденні.

Для того, щоб студенти мали змогу краще засвоїти відповідний курс, Наукова бібліотека ХНМУ має неоціненну скарбничку медико-краєзнавчої літератури, яка чекає на допитливих студентів. У поповненні краєзнавчого фонду бібліотеки беруть активну участь співробітники кафедри суспільних наук та Центру медичного краєзнавства. Серед основних видань, якими користуються студенти при підготовці до практичних занять з курсу «Краєзнавство», є «грифований» навчальний посібник В.М. Лісового та І.Ю. Робака «Історія охорони здоров'я в Харкові» [1], монографія І.Ю. Робака «Організація охорони здоров'я в Харкові за імперської доби (початок XVIII ст. – 1916 р.)» та його ж у співавторстві із Г.Л. Демочко «Охорона здоров'я в першій столиці радянської України (1919–1934 рр.)» [3]. Викладачі надають бібліотеці не тільки фізичні примірники книжок, а й активно розміщують їхні електронні копії у Репозитарію. Можливість доступу до матеріалів Репозитарію з будь-якої точки світу, де є Інтернет, стирає кордони між дослідниками та надає їм можливість обмінюватися науковим досвідом. Також у Репозитарію розміщуються ті матеріали, які студенти не мають можливості взяти у фізичному вигляді. Зокрема, засадничі положення медичного краєзнавства, сформовані Г.Л. Демочко на початку минулого року у статті «Історичне та медичне краєзнавство: проблеми ідентифікації та співвідношення» [4], доступні для студентів саме через Репозитарій. Крім цих матеріалів студенти мають можливість завантажувати й інші наукові статті та тези доповідей, які стануть їм у пригоді при підготовці до практичних занять з курсу «Краєзнавство».

Крім забезпечення необхідною літературою, Наукова бібліотека ХНМУ продовжує постійно формувати краєзнавчий фонд, створює довідковий апарат, широко популяризує знання з медичного краєзнавства.

Одна з форм розповсюдження цих знань – лекції для студентів-першокурсників. Такі лекції в останні роки стали доброю традицією. Проходять вони зазвичай на лекційному занятті у спеціально запланований для цього час. Співробітники бібліотеки готують огляд літератури з певної проблематики та знайомлять із нею студентську молодь університету.

В іншому випадку бібліотекарі виступають на студентських конференціях, які проводяться кафедрою суспільних наук разом із Центром медичного краєзнавства. Співробітники бібліотеки – бажані гості та талановиті доповідачі, активні учасники освітнього та виховного процесу на кафедрі суспільних наук. Так, у квітні 2015 р. на студентській науковій конференції «Славетні постаті медичної Харківщини» бібліотекарі ознайомили студентів із рідкісною літературою, яка зберігається у книгосховищах Наукової бібліотеки ХНМУ. Серед видань були представлені примірники з колекції Ф. Альбрехта, Д. Лямбля, І. Оболенського, Ф. Опенховського та інших [5, с. 6]. Виступ супроводжувався яскравою презентацією та дуже сподобався і запам'ятався студентам.

Наукова бібліотека ХНМУ також є організатором постійних виставок, присвячених історії медицини краю. Останнього року у бібліотеці експонуються книжки, присвячені 210-й річниці Харківського національного медичного університету, які висвітлюють історію становлення та розвитку нашого вишу. Зауважу, що особливістю цієї виставки є її «колюдненість», адже значна частина творів присвячена не стільки установі, скільки науковцям, які тут працювали у різні роки. Це дає змогу відчувати поряд тих, хто працював заради розвитку харківської медичної школи та віддав їй усе життя. Гідно продовжити цей шлях – сьогоднішнє завдання молодшої лікарської генерації.

Співробітники бібліотеки усвідомлюють, що у сьогоднішніх умовах краєзнавча робота має стати тим фундаментом, який дасть змогу ще більше, ще ґрунтовніше вивчити історію медицини та охорони здоров'я рідного краю. Саме тому, робота Наукової бібліотеки ХНМУ щодня сприяє формуванню особистості лікаря та людини з великої літери, яка любить свій край, свою малу батьківщину.

Список літератури:

1. Лісовий В. М. Історія охорони здоров'я в Харкові: навч. посібник / В. М. Лісовий, І. Ю. Робак. – Харків : ХНМУ, 2008. – 178 с.
2. Робак І. Ю. Організація охорони здоров'я в Харкові за імперської доби (початок XVIII ст. – 1916 р.) / І. Ю. Робак. – Х.: ХДМУ, 2007. – 346 с., [12] арк. іл.
3. Робак І. Ю. Охорона здоров'я в першій столиці радянської України (1919–1934 рр.) / І. Ю. Робак, Г. Л. Демочко. – Харків : Колегіум, 2012. – 260 с.
4. Демочко Г. Л. Історичне та медичне краєзнавство: проблеми ідентифікації та співвідношення / Г. Л. Демочко // Краєзнавство: науковий журнал. – 2014. – № 1. – С. 93–99.
5. Демочко Г. Л. Славетні постаті медичної Харківщини / Г. Л. Демочко // Медичний університет. – 2015. – № 9/10. – С. 6.